

Úskalí divadelního militarismu

Miloš Balabán

Prudký obrat v americké zahraniční politice v posledních čtrnácti dnech zaskočil USA i svět. Chaotický začátek Trumpova vládnutí s protiimigračními dekrety, s marným pokusem zrušit Obamacare a s podezřeními ohledně kontaktů okolí prezidenta s Rusy, je přebit úderem na Sýrii a úvahami o útoku na Severní Koreu.

I list New York Times, který Trumpovi nemohl přijít na jméno, náhle otočil a Trumpovi tleská, až je s podivem, kam se poděla jeho analytická schopnost. Též u mnohých politiků a expertů, v USA i v Evropě, je možné vysledovat uspokojení z toho, že Amerika dala opět světu najevo svou sílu a rozhodnost. Číně a Rusku na prvním místě.

Francouzský Le Monde proto přišel k závěru, že došlo k nevyhnutelnému návratu Trumpovy administrativy k obvyklé politice „intervencionismu“ se současným zřeknutím se nacionalistické a izolacionistické politiky, kterou v Bílém domě zosobňuje Stephen Bannon. Pokud se ale na celý problém s „obratem“ podíváme hlouběji, rýsuje se složitější obraz. Absence jasné strategie USA na Blízkém východě pokračuje. Syrská akce ukázala, jak je politika globální supervelmoci závislá na emocích a PR kalkulu.

Trump si vyzkoušel, jak rychle lze dostat média a veřejné mínění na svou stranu. A vůbec nezáleží na tom, že se situace na Blízkém východě nikam neposunula, spíš naopak. Pro Trumpa tudíž může být atraktivní rozetnout i korejský gordický uzel jedním úderem na Severní Koreu, i když by, na rozdíl od Sýrie, mohl vést k jaderné válce. Paradoxem je, že provokující diktátor Kim Čong-un Trumpovi nahrává – další jaderný pokus nebo testování raket může americký útok ospravedlnit.

Sýrie se stala ukázkou toho, co francouzský historik a politolog Emmanuel Todd nazval ve své legendární knize o úpadku americké moci Po impériu „divadelním militarismem“. Úder proti slabšímu protivníkovi má svět přesvědčit, že se stále neobejde bez amerického vedení, i když vliv Spojených států upadá.

Jde to ale stále hůř. A tak jsou američtí politici nuceni brát v potaz realitu. Svědčí o tom návštěva amerického ministra zahraničí Rexe Tillersona v Moskvě či jednání Donalda Trumpa s čínským prezidentem. Vždyť řešit Koreu bez Číny je neodpovědný hazard. Nejistota, zda bude učiněno nějaké rozhodnutí v duchu „divadelního militarismu“, které by svět i Evropu přišlo draho, přesto stále zůstává.

(Autor je bezpečnostní analytik)